

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 10P/87/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202481
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Krasňan
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2022:8218202481.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Františkom Krasňanom, vo veci starostlivosti o mal. deti - N. L., nar. X.X.XXXX a N. L., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom, D. práce, sociálnych vecí a rodiny F., deti rodičov: matka, H. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F., J. J. XXXX/XX, toho času bytom T. - Y., Y. námestie XX a otec, Y. F., nar. X.X.XXXX, bytom J. č. XXX, okr. F., pr. zast. Y. R. F., advokát so sídlom L., Z. X/XX, v konaní začatom na návrh matky o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Zvyšuje výživné zo strany otca určené rozsudkom Okresného súdu F. sp. zn. 4P/93/2014 - 18 zo dňa 8.12.2014 na mal. N. L., nar. X.X.XXXX zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne od 20.11.2018 do 31.8.2020 a od 1.9.2020 na sumu 110,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred až do doby zmeny pomerov.

II. Zvyšuje výživné zo strany otca určené rozsudkom Okresného súdu F. sp. zn. 4P/93/2014 - 18 zo dňa 8.12.2014 na mal. N. L., nar. X.X.XXXX zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne od 20.11.2018 do 31.8.2020 a od 1.9.2020 na sumu 110,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred až do doby zmeny pomerov.

III. Dĺžné výživné za obdobie od 20.11.2018 do 31.8.2020 činí zo strany otca na mal. N. sumu 426,50 eur a na mal. N. sumu 426,50 eur, ktoré je otec povinný uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Dĺžné výživné za obdobie od 1.9.2020 do 31.3.2022 činí zo strany otca na mal. N. sumu 760,- eur a na mal. N. sumu 760,- eur, ktoré je otec povinný uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom zo dňa 20.11.2018 žiadala, aby súd zvýšil výživné na mal. N., nar. X.X.XXXX a mal. N., nar. X.X.XXXX, a to zo sumy 70,- eur u každej z mal. detí na sumu 140,- eur mesačne, nakoľko od posledného rozhodnutia vo veci Okresného súdu F. sp. zn. 4P/93/2014 zo dňa 8.12.2014 došlo k podstatnej zmene potrieb a výdavkov na strane mal. detí. Uviedla, že otec mal. detí pracuje na území ČR a zarába cca. 1.500,- eur mesačne. Uviedla, že nie je schopná pokryť všetky výdavky na dcéry, o ktoré sa osobne stará.

2. Súd v zmysle § 31 ods. 2 Zákona o rodine ustanovil mal. deťom opatrovníka, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. z dôvodu kolízie záujmov medzi rodičmi a mal. deťmi.

3. Okresný súd F. rozsudkom zo dňa 6.12.2019 návrh matky zamietol a v odôvodnení uviedol, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k mal. deťom na strane mal. detí došlo k zmene pomerov v tom smere, že sú staršie a zmenila sa štruktúra výdavkov na ne, ale v konaní nebolo preukázané, aby došlo k výraznejšiemu nárastu výdavkov na deti, či už v súvislosti so zdravotným stavom alebo

školskými, či inými aktivitami. Odvolací súd v dôsledku odvolania matky uznesením zo dňa 28.1.2021 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení prikázal súdu I. inštancie doplniť dokazovanie, zistiť, aké sú možnosti a schopnosti otca dosahovať príjem, zistiť vzdelanie otca, jeho skúsenosti na pracovnom trhu, akú prácu otec vykonával a z akého dôvodu ju vykonávať prestal, vychádzať z jeho možností a schopností, ktoré súd ustáli s prihliadnutím na jeho vek, zdravotný stav, ukončené vzdelanie a skúsenosti na trhu práce, ďalej ustáliť aj oprávnené potreby na strane mal. detí s prihliadnutím na ich vek, zdravotný stav a výdavky na vzdelanie a ostatné výdavky.

4. V dôsledku presťahovania sa matky mal. detí spolu s mal. deťmi z F. v okrese T. Okresný súd F. v zmysle § 112 ods. 2 CMP preniesol príslušnosť vo veci na Okresný súd T..

5. Matka na pojednávaní pred súdom trvala na zvýšení výživného na obe deti, uviedla, že deti navštevujú základnú školu v Y., obedy im v škole neplatí, lebo jej to finančne nevychádza, polročne sú obedy na jedno dieťa 30,- eur, na družinu sa platí 15,- eur mesačne na jedno dieťa, avšak ani tu ich matka neprihlásila z finančných dôvodov. Dievčatá by chcela prihlásiť na tanečný krúžok, v škole deťom platí pomôcky, na oblečenie na nich dáva okolo 40,- eur mesačne na jedno dieťa. Mal. N. má od malička problémy s pečeňou, teraz sa jej to upravilo, matka jej dáva len S., hygiena na deti ju stojí 30,- eur mesačne, strava na obe deti 150,- eur mesačne. Matkin príjem činí 140,- eur mesačne a rodinné prídavky poberá po 51,- eur na jedno dieťa. Dávku v hmotnej núdzi matka nepoberá, žije v domácnosti, kde platí 31,- eur za elektrinu, 40,- eur za vodu, v súčasnosti matka býva pri svokre, 11,90 eur platia za satelitku. Matka je zdravá, má len psoriázu, to jej však nebráni v hľadaní si zamestnania, prácu si stále hľadá.

6. Právny zástupca otca na pojednávaní s podaným návrhom nesúhlasil. Poukázal na to, že otec má s navrhovateľkou spolu 3 deti - 8-ročného L., N. a N., na všetky deti bol otec zaviazaný platiť po 70,- eur mesačne. Od posledného určenia výživného došlo k zmene na strane otca, lebo sa mu narodila s novou partnerkou dcéra M., toho času má jeden rok. M. trpí zdravotnými problémami, má ochorenie obličiek a nábeh na astmu. Doložil lekárske správy o jej zdravotnom stave, ktorý nemá len prechodný charakter a dieťa bolo umiestnené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Q. rozhodnutím Okresného súdu Bardejov, lebo rodičia sa o toto dieťa po finančnej stránke nedokázali postarať. Čo sa týka mal. L., tento bol zverený súdom do starostlivosti starej matky (zo strany matky), pričom obaja rodičia boli zaviazaní platiť na mal. L. sumou 30 % zo sumy životného minima. Otec si vyživovaciu povinnosť na mal. deti v určenej výške neplní a vznikol mu dlh na náhradnom výživnom vo výške cez 4.000,- eur, doložil pracovnú zmluvu otca, ktorý je zamestnaný na trvalý pracovný pomer s výkonom práce v ČR a potvrdenia o príjme vo výške cca. 15.000,- Kč v čistom. Uviedol, že pracovné ponuky vo vzťahu k otcovi, ktorý má ukončené základné vzdelanie, svedčia o tom, že ani v meste T. by si nenašiel prácu s príjmom vyšším než zhruba 700,- eur v čistom.

7. Otec na pojednávaní uviedol, že pracuje v spoločnosti U. Z., robí tam pomocné práce s drevom, pracuje 8 hodín denne, je ubytovaný na ubytovni, kde platí 3.200 až 3500,- CZK, je tam zamestnaný od 1.10.2020, predtým bol zamestnaný ako konštruktér v F. V.h, kde mal príjem asi 400,- eur, pracoval tam od 19.1.2018 do 3.3.2019 a pracovný pomer ukončil dohodou dňa 3.3.2019. Uviedol, že skončenie práce mu dal zamestnávateľ dohodou, lebo tam už nebola práca pre neho. Po ukončení uvedenej práce bol zaradený pre uchádzačov o zamestnanie od 3.10.2019. Od 13.1.2020 bol zaevidovaný ako živnostník a 31.1.2020 bola jeho živnosť ukončená, má dosiahnuté základné vzdelanie, v F. V. robil základné práce, napr. výkopy s lopatou alebo pri miešačke. Uviedol, že je zdravý, nemá invalidný, ani čiastočný invalidný dôchodok, ani preukaz zdravotne postihutej osoby. Matke okrem výživného určeného rozsudkom neposlal iné finančné plnenia, darčeky, oblečenie, či potraviny pre deti, a to od r. 2018. Nad rámec výživného neposlal žiadnu čiastku, s deťmi sa nestretáva, styk nerealizuje. V čase, keď bol na úrade práce, nepoberal podporu v nezamestnanosti, ani dávku v hmotnej núdzi, keďže nemal odpracovanú povinnú dobu v pracovnom pomere.

8. Kolízny opatrovník k veci uviedol, že od poslednej úpravy došlo k výrazným zmenám v potrebách mal. detí a mal za to, že otec je schopný platiť zvýšené výživné, preto súdu doporučil vyhovieť návrhu matky a určil výživné v sume minimálne 140,- eur. Doporučil, aby bola zvýšená suma od podania návrhu, teda od novembra 2018 do doby nástupu do školy od septembra 2020 na sumu 80,- eur a od septembra 2020 na sumu 110,- eur výživného s tým, že sú zvýšené výdavky na strane mal. detí.

9. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

10. Podľa ods. 2 cit. ust., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov

11. Podľa ods. 3 cit. ust., každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

12. Podľa ods. 4 cit. ust., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa ods. 5 cit. ust., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Súd z obsahu spisu posúdením návrhu matky, potrieb mal. detí a pomerov na strane otca mal. detí mal preukázané, že návrh na zvýšenie výživného je dôvodný.

17. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadal na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. V konaní zistil, že matka zabezpečuje maloletým výlučnú osobnú starostlivosť, ktorá si aj takýmto spôsobom plní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť, otec sa o mal. deti osobne nestará, s matkou mal. detí nežije v spoločnej domácnosti. S prihliadnutím na zistené skutkové okolnosti, a to výlučnú osobnú starostlivosť matky, ako aj na oprávnené potreby mal. detí súd poznamenáva, že je zákonnou povinnosťou otca platiť výživné, a to v zmysle § 28 Zákona o rodine, a ďalej zabezpečiť mal. deťom podmienky materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa deti mohli dostatočne rozvíjať. Tieto materiálne podmienky sa realizujú aj prostredníctvom vyživovacej povinnosti určenej rodičovi v zmysle kritérií § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu bolo v danom prípade prihliadnuť ku všetkým dôležitým okolnostiam u každého rodiča zvlášť, a ďalej prihliadať na vek dieťaťa, jeho vyspelosť, na nevyhnutné potreby dieťaťa, ako aj na potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb.

18. Rozhodnutím Okresného súdu F. vo veci 4P/94/2014 zo dňa 8.12.2014 bolo určené výživné na každé z detí v sume 70,- eur. V tom čase obe mal. deti boli vo veku necelého roka a bola vykonaná úprava práv a povinností tak, že obe deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný výživným. Ďalej bol upravený styk otca s mal. deťmi, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2014. V čase rozhodovania súdu o výživnom bola matka mal. detí na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti. Spolu s 3 mal. deťmi žila matka v spoločnej domácnosti s jej rodičmi, ktorým prispievala mesačne na chod domácnosti sumou 100,- eur. Otec mal. detí bol zamestnaný, v tom čase dosahoval príjem 8.500,- Kč mesačne.

19. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo na strane mal. detí k zmene pomerov v tom smere, že tieto sú staršie, výdavky na deti sa zmenili a zvýšili sa, pričom k nárastu výdavkov počas konania došlo v dvoch obdobiach. K prvému nárastu výdavkov došlo v súvislosti s ich vekom v období od konca roka 2018 až do 31.8.2020, kedy deti boli vo veku 4 až 6 rokov. K ďalšiemu nárastu výdavkov došlo u oboch mal. detí od 1.9.2020, a to v súvislosti s nástupom na základnú školskú dochádzku, a teda nárastom výdavkov súvisiacich so školskými i mimoškolskými aktivitami. Zo zákonných ustanovení § 62 ods. 1, ako aj 78 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že zmeniť rozhodnutie o výživnom možno

vtedy, ak sa zmenia pomery, a to či na strane osôb oprávnených z výživného, alebo na strane osoby povinnej platiť výživné. Súd mal nepochybne v konaní preukázané, že došlo k výraznejšiemu nárastu výdavkov na obe mal. deti, ale došlo v konaní aj k nárastu príjmu otca mal. detí, zároveň otcovi mal. detí pribudla vyživovacia povinnosť voči štvrtému mal. dieťaťu - M. Uvedené dieťa trpí zdravotnými problémami, má ochorenie obličiek a nábeh na astmu, o čom predložil otec lekárske správy. Zmenu pomerov otca súd zistil jeho výsluchom na pojednávaní, ako aj doloženými dokladmi o príjme, či evidencii na úrade práce. Otec bol v období od 19.1.2018 do 3.3.2019 zamestnaný ako konštruktér v F. V., kde robil základné práce, výkopové práce zeminy, stavebné práce pri miešačke a pracovný pomer skončil dohodou 3.3.2019, podľa tvrdenia otca z dôvodu, že tam nebola už ďalšia práca. Po ukončení bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie v období od 3.9.2019. Od 13.1.2020 bol zaevidovaný ako živnostník a dňa 30.1.2020 živnosť ukončil a bol vyradený z evidencie. Má dosiahnuté základné vzdelanie, aktuálne pracuje v ČR v spoločnosti U., kde vykonáva pomocné práce s drevom v pracovnom režime 8 hodín denne. Otec je zdravý a nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ani invalidný dôchodok, či čiastočný invalidný dôchodok. Matke nad rámec výživného pre deti neposlal žiadnu sumu ani vo forme darčiekov, či oblečenia. S deťmi sa nestretáva. Ďalej predložil otec pracovné zmluvy, v zmysle ktorých je toho času zamestnaný na trvalý pracovný pomer s výkonom práce v S. republike a podľa dokladov o príjme tento dosahoval príjem v mesiacoch október až december 2020 v hrubom 14.600,- až 14.900,- CZK, na výplatu mu však bola poukazovaná čiastka 16.134,- CZK, 16.334,- CZK a 15.552,- CZK za rok 2020. V roku 2021 príjem otca bol v čistom na výplatu poukazovaný mesačne v čistom vrátane stravného, ktoré mesačne predstavovalo čiastky od 1.800,- CZK až do 4.400,- CZK, v čistom teda na výplatu dostával od zamestnávateľa sumy v rozpätí od 15.200,- CZK až po sumu 17.928,- CZK. V r. 2022 preukázal otec za mesiace január a február čistý príjem na výplatu v sumách 18.618,- CZK za január a 13.373,- CZK za február vrátane stravného v sumách od 2.000,- do 4.000,- CZK mesačne. U otca je možné konštatovať nárast príjmu v porovnaní v roku 2020 oproti roku 2018, v r. 2019 súd vzal do úvahy aj dobu evidencie otca na úrade práce, pričom stále mal na zreteli skutočnosť, že otec je zdravý, nemá zdravotné problémy, ktoré by znemožňovali alebo boli znemožňovali nájsť si prácu aj v uvedenom období v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Príjem otca za roky 2018, 2019 bol necelých 400,- eur, k nárastu príjmu otca došlo zaradením sa do práce u aktuálneho zamestnávateľa v S. republike v spoločnosti U... Súd teda u otca vychádzal z čistých príjmov za roky 2018 - 2019, a to približne 400,- eur mesačne, neskôr zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie bez poberania dávky v nezamestnanosti, ďalej v roku 2020 z príjmu v rozpätí od 15.000,- CZK, čo činí 617,- eur mesačne po prepočte konverzným kurzom, a ďalej vychádzal z príjmu otca za obdobie rokov 2021 až 2022, kde tento príjem v stavebníctve mal otec v r. 2021 a 2022 v rozpätí viac ako 16.000,- CZK, t. j. od 658,- eur mesačne až po 800,- eur mesačne, aký by s prihliadnutím na výkon prác v stavebníctve mohol dosahovať, a to nielen v L. republike, ale aj v S. republike.

20. V konaní súd prihliadal na majetkové pomery oboch rodičov (matka je toho času nezamestnaná, aktívne si hľadá prácu, otec dosahuje trvalý príjem z pracovného pomeru) a následne zhodnotil možnosti, schopnosti otca ako povinného a zhodnotil odôvodnené potreby mal. detí, pričom mal za to, že došlo k zmene pomerov jednak na strane mal. detí, ako aj na strane otca v zmysle § 7 ods. 1, a zároveň súd prihliadal v zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine na vývoj životných nákladov. Zároveň vzal do úvahy nielen vyživovacie povinnosti otca, ale aj zmenu príjmovej situácie na jeho strane, ako aj jeho možnosti a schopnosti.

21. Preto súd návrhu matky v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyhovel, keď posledná úprava výživného bola v roku 2014 a od toho času došlo k podstatnej zmene pomerov na strane oboch mal. detí, a to jednak v rokoch 2018, 2019 až do 31.8.2020 súvisiacim s rastom detí, zvýšeným vekom a ich potrebami v predškolskom veku a následne nástupom do predprípravného vzdelávania na základnej škole, a to od 1.9.2020, čo odôvodňovalo zvýšenie výživného zo strany otca v zmysle § 62 ods. 1 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine.

22. Zároveň súd vyčíslil dlžné výživné za obdobie od 20.11.2018 do 31.8.2020, ktoré činí zo strany otca na mal. N. sumu 426,50 eur (10 kalendárnych dní za mesiac november 2018, ďalej december 2018, ďalej za 12 mesiacov v r. 2019 a 8 mesiacov v r. 2020, t. j. do 31.8.2020, t. j. 6,50 eur + 21 mesiacov x 20,- eur = 426,50) a na mal. N. sumu 426,50 eur (10 kalendárnych dní za mesiac november 2018, ďalej december 2018, ďalej za 12 mesiacov v r. 2019 a 8 mesiacov v r. 2020, t. j. do 31.8.2020, t. j. 6,50 eur + 21 mesiacov x 20,- eur = 426,50), ktoré otca zaviazal uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

23. Ďalej vyčíslil dlžné výživné za obdobie od 1.9.2020 (od nástupu obidvoch mal. deti na základnú školu) do 31.3.2022, ktoré činí zo strany otca na mal. N. sumu 760,- eur (za obdobie od 1.9.2020 do 31.12.2020, ďalej 12 mesiacov v r. 2021 a ďalej za obdobie od 1.1.2022 do 31.3.2022, t. j. 19 mesiacov x 40,- eur = 760,- eur) a na mal. N. sumu 760,- eur (za obdobie od 1.9.2020 do 31.12.2020, ďalej 12 mesiacov v r. 2021 a ďalej za obdobie od 1.1.2022 do 31.3.2022, t. j. 19 mesiacov x 40,- eur = 760,- eur), ktoré zaviazal otca uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

24. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, keďže ide o konanie ktoré môže začať i bez návrhu.